

MATTI HOLOPAINEN

MAANMITTAUSALAN KOULUTUS JA TYÖELÄMÄN TARPEET – KOHTAAVATKO NE ARJESSA?

KUNNALLINEN TYÖNANTAJA järjesti pari viikkoa sitten seminaarin, joka oli suunnattu ammatillisen koulutuksen tutkinto-toimikunnissa toimiville kuntatyönantajan edustajille. Osanottajien esittelyn yhteydessä koetin kuvata maanmittarin monitahoista koulutusta ja toimenkuvaa erityisesti pienissä ja keskisuurissa kunnissa. Kiihtyvä eläköityminen, toimenkuvien yhdistäminen, toimintaprosessien kehittäminen sekä kuntatalouden kustannussäästöt lisäävät moniosaajien tarvetta entisestään, vaikkakin siirtyminen suurempiin kuntakokonaisuuksiin mahdollistaa keskittymisen rajatumpiin tehtäviin. Vastaako koulutuksemme muuttuvan toimintaympäristön tarpeita? Osaavatko työnantajat käyttää koulutusjärjestelmäämme oman organisaation osaamistarpeen tyydyttämiseen?

Opetushallitus on käynnistänyt maanmittausalan ammattitutkinnon valmistelun. Tavoitteena on, että ensimmäiset opiskelijat voisivat aloittaa opiskelun vuoden 2012 syksyllä. Tarvitaanko ja millaista ammattitutkintoa?

Rakennusosalalla on aloitettu uudestaan rakennusmestarikoulutus käytännön työelämän tarpeista lähtien. Onko maanmittausalan ammattitutkinto vastaavasti maanmittaus-tekniikan inkarnaatio vai jotain muuta? Kunnissa on tunnistettu koulutustarvetta tehtäviin, jotka vaatimuksiltaan sijoittuvat maanmittausalan perustehtävien ja amk-insinöörien tyypillisten toimenkuvien väliin.

Korkeakoulu- ja ammattikorkeakoulutusjärjestelmien itsenäinen kehittyminen on nostanut jatkuvasti esille kysymyksen siitä, onko koulutusjärjestelmämme kokonaisuutena kustannustehokas ja mahdollistaako se joustavan siirtymisen koulutusohjelmasta

toiseen. Vastaavasti on perusteltua varmistaa, että valmisteltava ammattitutkinto tuo aidosti lisäarvoa koulutusjärjestelmäämme, eikä synnytä päällekkäistä koulutusrakennetta nykyisten koulutusohjelmiin verrattuna. Haastetta kerrakseen, mutta tehtävissä. Ammattitutkinnon rakenne ja sisältö on valmisteltava huolellisesti käytännön työn elämän tarpeista lähtien. Tässä vaiheessa keskustelua näyttää yleinen mielipide olevan, että erityisammattitutkinto ei ole tarpeellinen, koska se toisi päällekkäisyyttä nykyisen koulutusrakenteen kanssa. Eli ammattitutkinnosta voisi jatkaa amk-insinöörin tutkinnolla eteenpäin.

Kajaanin kaupunki on aktiivinen henkilökuntansa kouluttaja. Kajaani on tuonut esille tarpeen kouluttaa kaupunkien asemakaava-alueella toimivien toimitusinsinöörien kouluttamiseen. Vastaava tarve on tunnistettu Maanmittauslaitoksessa. Kiinteistönuodostuksessa käytännön osaamistarpeet asemakaava-alueella ja sen ulkopuolella ovat tunnetusti hyvin erilaiset. Mikä olisi joustava ja tehokas koulutusapparaatti tähän tarpeeseen? Riittääkö kurssimuotoinen ja osin etäkoulutus ilman suoritettavaa tutkintoa?

Entä mitä täydennyskoulutusta Otaniemestä valmistuneet maanmittarit tarvitsevat? Onko alan tohtoreille lisääntyvää kysyntää? Jatkokoulutus kunnallisessa työelämässä suuntautuu yleiseen johtamisen ja taloudenosaamisen kehittämiseen. Osataanko ohjata ja johtaa ihmisiä työssään?

Nykyisessä työelämässä vuorovaikutuksen ja ihmissuhdetaitojen osaaminen on noussut keskeiseksi osaamisalueeksi, koska yhteiskunnan toiminta rakentuu lähes poikkeuksetta sisäisten ja ulkoisten yhteistyöverkostojen varaan. Tämän osaamisen tarve lisääntyy kaikilla organisaatiotasoilla ja se tulisi ottaa osaksi peruskoulutusta kaikissa opetusohjelmissa.

”Onko koulutusjärjestelmämme kokonaisuutena kustannustehokas ja mahdollistaako se joustavan siirtymisen koulutusohjelmasta toiseen?”

Kirjoittaja on maankäytön asiantuntija Suomen Kuntaliitossa.
Sähköposti matti.holopainen@kuntaliitto.fi.